

This product is for the professional painting of vehicles only after reference to the manufacturer's data sheet.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. Kemikaalin ja sen valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

Tuotteen nimi ja/tai koodi : **Hardener Topcoat HS 420**

Valmistaja : Akzo Nobel Car Refinishes bv
Rijksstraatweg 31
2171 AJ Sassenheim
The Netherlands
Phone: +31 (0)71 308 6944
http://www.lesonal.com

Yrityksen hätänumero : + 31 (0)71 308 6944

2. Koostumus ja tiedot aineosista

Aineet, joista on haittaa terveydelle tai ympäristölle vaarallisista aineista annetussa direktiivissä 67/548/ETY tarkoitetulla tavalla

Kemiallinen nimi*	CAS-nro	%	EY-numero	Luokitus
heksaani, 1,6-di-isosyanaatti-, homopolymeeri	28182-81-2	50 - 75	500-060-2	R43
5-Metyyliheksan-2-oni	110-12-3	10 - 25	203-737-8	R10
Heptan-2-oni	110-43-0	10 - 25	203-767-1	Xn; R20 R10
2-Butoksietyyliasettaatti	112-07-2	2.5 - 10	203-933-3	Xn; R20/22
Heksametyleeni-1,6-di-isosyanaatti	822-06-0	0 - 1	212-485-8	Xn; R20/21 T; R23 Xi; R36/37/38 R42/43
Katso ylläolevien R-lausekkeiden täydellinen teksti kohdasta 16				

* Haitalliseksi tunnetut pitoisuudet ,HTP -raja-arvot, mikäli saatavissa, on lueteltu osassa 8

3. Vaarallisten ominaisuuksien kuvaus

Valmiste on direktiivin 1999/45/EY ja sen lisäysten mukaan vaaralliseksi luokiteltu.

Luokitus : R10
Xn; R20
R43

4. Ensiapuohjeet

Ensiapuohjeet

- Yleiset** : Kaikissa epävarmoissa tapauksissa tai oireiden jatkuessa on hakeuduttava lääkärin hoitoon. Älä koskaan anna mitään tajuttomalle henkilölle suun kautta.
- Hengitys** : Siirrä raittiiseen ilmaan. Pidä henkilö lämpimänä ja levossa. Anna tekohengitystä tai happea (koulutettu henkilökunta), ellei henkilö hengitä tai jos hengitys on epäsäännöllistä tai esiintyy hengityspysähdyksiä. Älä anna mitään suun kautta. Tajuton henkilö on asetettava kylkiasentoon ja hänelle on haettava heti lääkärinapua.
- Ihokosketus** : Riisu saastuneet vaatteet ja kengät. Pese iho huolellisesti saippualla ja vedellä tai käytä sopivaksi todettua ihonpuhdistusainetta. ÄLÄ käytä liuottimia tai ohenteita.
- Roiskeet silmiin** : Tarkista onko piilolinssesi ja poista ne. Huuhtelee VÄLITTÖMÄSTI silmiä juoksevalla vedellä ainakin 15 minuutin ajan silmät auki.
- Nieleminen** : Jos ainetta on nieltä, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti. Pidä henkilö lämpimänä ja levossa. Älä oksennuta.

5. Ohjeet tulipalon varalta

- Sammutusaineet** : Suositus: alkoholinkestävä vaahto, CO₂ jauheet, vesiruisku/sumu.
Ei saa käyttää: vesisuihku.
- Suosituks** : Palaessa muodostuu tiheää, mustaa savua. Altistuminen hajoamistuotteille voi olla terveydelle haitallista. Sopivaa hengityslaitteita saatetaan tarvita. Jäähdytä tulelle altistuneet säiliöt vedellä. Älä päästä sammutusvesiä viemäreihin tai vesistöihin.

6. Ohjeet onnettomuuspäästöjen varalta

- Ohjeet henkilövahinkojen estämiseksi** : Poista sytytyslähteet ja tuuleta tila. Vältä höyryn tai sumun hengittämistä. Katso osissa 7 ja 8 lueteltuja suojatoimenpiteitä.
- Vuoto** : Kerää läikkynyt kemikaali säiliöön palamattomalla absorboivalla aineella, kuten hiekalla, mullalla, vermikuliitilla tai piimaalla, ja toimita säiliö hävitettäväksi paikallisten määräysten mukaisesti (katso osaa 13). Sijoitettava sopivaan säiliöön. Saastunut alue on puhdistettava välittömästi sopivalla puhdistusaineella. Yhden mahdollisen (syttyvän) puhdistusaineen koostumus (tilavuusosina): vettä (45 osaa), etanolia tai isopropyylialkoholia (50 osaa), väkevöityä (d: 0,880) ammoniakkiuosta (5 osaa). Syttymätön vaihtoehto on natriumkarbonaattia (5 osaa) ja vettä (95 osaa). Lisää puhdistusaine jäämiin ja anna seistä useita päiviä, kunnes ei-tiiviissä säiliössä ei enää tapahdu reaktiota. Kun tämä vaihe on saavutettu, toimita säiliö hävitettäväksi paikallisten määräysten mukaisesti (katso osaa 13.). Ei saa päästää viemäreihin tai vesistöihin. Jos tuote saastuttaa järviä, jokia tai viemäreitä, siitä on ilmoitettava viranomaisille paikallisten määräysten mukaisesti.

Huomautus: Kohdassa 8 on tietoja henkilökohtaisista suojaimista ja kohdassa 13 on tietoja jätteen hävittämisestä.

7. Käsittely ja varastointi

Henkilöt, joilla on astma, allergia tai krooninen tai uusiutuva hengityselinsairaus, eivät saa työskennellä prosesseissa, joissa käytetään tätä valmistetta.

Valmistetta ruiskuttavien henkilöiden keuhkojen toiminta on tarkastettava säännöllisesti.

- Käsittely** : Höyryt ovat ilmaa raskaampia ja saattavat levitä lattioita pitkin. Höyryt saattavat muodostaa räjähtäviä seoksia ilman kanssa. Syttyvien tai räjähtävien höyryjen muodostuminen ilmassa on estettävä ja on vältettävä höyrypitoisuuksia, jotka ylittävät haitalliseksi todetun pitoisuuden raja-arvot.

Tuotetta saa lisäksi käyttää vain alueilla, joilla ei ole avotulta tai muita sytytyslähteitä. Sähkölaitteet on suojattava asianmukaisen standardin mukaisesti.

Purkaaksesi staattisen sähkön kuljetuksen aikana maata tynnyri ja kytke vastaanottosäiliöön metallihihnalla. Käyttäjillä on oltava antistaattiset jalkineet ja vaatteet, ja lattioiden on oltava sähköä johtavaa materiaalia

Säilytettävä tiiviisti suljettuna. On ryhdyttävä varotoimiin, jotta altistuminen ilmankosteudelle ja vedelle on mahdollisimman pieni, koska silloin muodostuu hiilidioksidia, joka voi muodostaa painetta suljetuissa säiliöissä. Osittain käytetyt säiliöt on avattava erittäin varovasti. Suojattava kuumuudelta, kipinöiltä ja avotulelta. Ei saa käyttää kipinöiviä työkaluja.

Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin. Vältettävä valmisteen käytön aikana muodostuvan pölyn, hiukkasten ja sumun hengittämistä. Vältettävä hiekoituspölyn hengittämistä.

Syöminen, juominen ja tupakointi tulisi kieltää alueella, jossa tätä materiaalia käsitellään, varastoidaan tai jalostetaan. Työntekijöiden tulisi pestä kädet ja kasvot ennen syömistä, juomista ja tupakointia.

Pue päällesi asianmukaiset henkilökohtaiset suojavarusteet (katso osiosta 8).

Ei saa koskaan tyhjentää paineella: säiliö ei ole paineastia. Säilytä aina säiliöissä, jotka on valmistettu samasta aineesta kuin alkuperäinen säiliö.

On noudatettava työterveys- ja työsuojelulainsäädäntöä.

- Varastointi** : Säilytettävä paikallisten säännösten mukaisesti. Huomioi etiketissä olevat varoitukset. Säilytä viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa poissa epäyhteensopivien materiaalien ja sytytyslähteiden lähety'. Pidä poissa kuumuudesta ja suorasta auringon valosta.

Säilytettävä erillään: OXIDIZING AGENTS, voimakkaat alkalit, voimakkaat hapot, amiinit, alkoholit, vesi.

Tupakointi kielletty. Luvaton käyttö on estettävä. Avatut säiliöt on suljettava huolellisesti uudelleen ja pidettävä pystysuorassa vuotojen estämiseksi.

Ei saa tyhjentää viemäriin..

- Erityiset käyttötavat** :

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

Henkilöt, joilla on astma, allergia tai krooninen tai uusiutuva hengityselinsairaus, eivät saa työskennellä prosesseissa, joissa käytetään tätä valmistetta.

Valmistetta ruiskuttavien henkilöiden keuhkojen toiminta on tarkastettava säännöllisesti.

Tekniset toimenpiteet : Varusta kohde asianmukaisella ilmastoinnilla. Käytännön tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan tämä tulisi toteuttaa käyttämällä kohdepoistoa ja hyvää yleistä kaasujen poistoa. Ruiskuttajan on käytettävä hengityslaitetta, vaikka ilmanvaihto olisi hyvä. Muissa toimenpiteissä on käytettävä sopivaa hengityksensuojainta, jos kohdepoisto ja hyvä yleinen kaasunpoisto eivät riitä pitämään hiukkasten ja liuotinhöyryjen pitoisuuksia haitalliseksi todetun pitoisuusrajan alapuolella. (Katso Henkilökohtainen suojautuminen.)

<u>Ainesosan nimi</u>	<u>HTP -raja-arvot</u>
5-Metyyliheksan-2-oni	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho TWA: 95 mg/m ³ 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 20 ppm-arvo 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet
Heptan-2-oni	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho STEL: 360 mg/m ³ 15 minuutti(t). Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 75 ppm-arvo 15 minuutti(t). Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 240 mg/m ³ 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 50 ppm-arvo 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet
2-Butoksietyyliasettaatti	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho STEL: 330 mg/m ³ 15 minuutti(t). Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 50 ppm-arvo 15 minuutti(t). Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 130 mg/m ³ 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 20 ppm-arvo 8 tunti(a). Muoto: Kaikki lomakkeet
Heksametyyleeni-1,6-di-isosyanaatti	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). STEL: 0,035 mg/m ³ 15 minuutti(t). Muoto: Kaikki lomakkeet

Henkilökohtaiset suojaimet

- Hengityselimet** : Ruiskutuksessa: hengityslaitte.
Muissa toimenpiteissä kuin ruiskutuksessa: Hyvin ilmastoiduissa tiloissa hengityslaitte voidaan korvata aktiivihilisuodattimen ja hiukkassuodattinsuojaimen yhdistelmällä.
- Iho ja vartalo** : Työntekijöiden on käytettävä luonnonkuiduista tai korkeita lämpötiloja kestävästä synteettistä kuiduista valmistettua antistaattista vaatetusta.
- Kädet** : Jos käyttö on pitkäaikaista ja jatkuvaa, käytä käsineet: polyvinyylialkoholi tai lateksikumi.

Suojavoiteet saattavat auttaa suojaamaan kemikaalille alttiina olevia ihoalueita, mutta niitä ei saa koskaan levittää altistumisen jälkeen.
- Silmät** : Käytettävä silmiensuojainta, joka on suunniteltu suojaamaan nesteroiskeilta.

Ympäristöaltistuksen valvonta

Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

- Olomuoto** : Nestemäinen.
- Leimahduspiste** : Suljettu kuppi: 46°C (114.8°F).
- Viskositeetti** : Kinemaattinen: 14.9701 cSt
Kinemaattinen (40C): 48 cSt
- Ominaispaino** : 1.002 (Vesi = 1)
- Höyryn tiheys** : Suurin tunnettu arvo on 5.5 (Ilma = 1) (2-Butoksietyyliasettaatti; butylyglykoliaasettaatti). Painotettu keskiarvo: 1.81 (Ilma = 1)
- Alempi räjähdysraja** : Suurin tunnettu vaihteluväli on Pienempi: 1.05% Ylempi: 8.2% (5-Metyyliheksan-2-oni)
- Liukoisuus** : Liukenee hyvin lievästi mihin: kylmä vesi.

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Stabiili suositelluissa säilytys- ja käsittelyolosuhteissa (katso osaa 7).

Vaaralliset hajoamistuotteet: savusta, hiilimonoksidi, hiilidioksidi, typen oksideja, vetysyanidi.

Voimakkaiden lämpöä kehittävien reaktioiden estämiseksi säilytettävä erillään seuraavista aineista: OXIDIZING AGENTS, voimakkaat alkalit, voimakkaat hapot, amiinit, alkoholit, vesi.

Aiheuttaa hallitsemattomia eksotermisiä reaktioita jouduttuaan kosketuksiin amiinien ja alkoholien kanssa.

Tuote reagoi hitaasti veden kanssa, jolloin kehittyä hiilidioksidia. Suljetuissa säiliöissä kaasun muodostuminen voi johtaa säiliön vääntymiseen, kaasuvuotoon tai ääritapauksessa säiliön räjähtämiseen.

11. Terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Isosyanaattiaineesien ominaisuuksien sekä vastaavien valmisteiden toksikologisten tietojen perusteella tämä valmiste voi aiheuttaa hengityselinten akuuttia ärsytystä ja/tai herkistymistä, joka voi aiheuttaa astmaoireita, vinkuvaa hengitystä ja puristusta rinnassa. Herkistyneillä henkilöillä voi ilmetä astmaoireita, jos he altistuvat haitalliseksi tunnetun pitoisuusrajan huomattavasti alittavillekin pitoisuuksille. Toistuva altistuminen voi johtaa pysyvään hengitysvaurioon.

Altistuminen haitalliseksi tunnetun pitoisuuden raja-arvoksi ilmoitettua määrää suuremmille määrille aineen liuotinhöyryjä voi aiheuttaa haitallisia terveysvaikutuksia, kuten limakalvojen ja hengityselinten ärsytystä sekä munuaisten, maksan ja keskushermoston vaurioita. Oireita ja merkkejä ovat päänsärky, huimaus, väsymys, lihasteikkous, uneliaisuus ja ääritapauksissa tajunnan menetys.

Toistuva tai pitkäaikainen valmisteen koskettaminen voi poistaa ihon luonnollista rasvaa, mikä voi aiheuttaa ei-allergista kosketusihottumaa ja imeytymistä ihon läpi. Toistuva tai pitkittynyt kosketus ärsyttävien aineiden kanssa saattaa aiheuttaa ihotulehduksen. Silmiin roiskunut liuos voi aiheuttaa ärsytystä ja parantuvan vaurion.

2-butoksietanoli ja sen asetaatti imeytyvät helposti ihon läpi ja aiheuttavat haitallisia vaikutuksia vereen.

Sisältää (Heksametyyleeni-1,6-di-isosyanaatti, hexane, 1,6-diisocyanato-, homopolymer). Voi aiheuttaa allergisen reaktion.

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Itse valmisteesta ei ole saatavilla tietoa.

Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin.

Valmiste on arvioitu käyttäen vaarallisia valmisteita koskevan direktiivin 1999/45/EY sopimuksenvaraista menetelmää eikä sitä ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi.

Ekotoksisuus

Ainesosan nimi

5-Metyyliheksan-2-oni

Heptan-2-oni

Laji

Pimephales promelas (LC50)

Pimephales promelas (LC50)

Ajanjakso

96 tunti(a)

96 tunti(a)

Tulos

159 mg/l

131 mg/l

13. Jätteiden käsittely

Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin. Tyhjien säiliöiden jäämät on neutraloitava puhdistusaineella (katso osaa 6).

Hävitä kaikkien kansallisten ja paikallisten määräysten mukaisesti.

Ongelmajäte : Tuotteen luokitus voi täyttää ongelmajätteen kriteerit.

14. Kuljetustiedot

Maitse - maanteitse/rautateitse

YK - numero : UN1263
Kuljetusasiakirjan nimi : MAALIN LIITTYVÄ MATERIAALI
Erityismääräys 640 : E
ADR/RID-luokka : 3
Pakkausryhmä : III

ADR/RID-etiketti :

Meritse

YK - numero : UN1263
Oikea tekninen nimi : MAALIN LIITTYVÄ MATERIAALI
Merta saastuttavat aineet :
IMDG-luokka : 3
Pakkausryhmä : III

IMDG-etiketti :

Merta saastuttava aine : Ei.
Hätätoimet ("EmS") : 3 05

Ilmateitse

Julkaisupäivä : 14 Maaliskuu 2005
Versionumero : 2

YK - numero : UN1263
 Oikea tekninen nimi : MAALIN LIITTYVÄ MATERIAALI
 ICAO/IATA-luokitus : 3
 Pakkausryhmä : III
 ICAO/IATA-etiketti :

Sisävesitse

YK - numero : UN1263
 Oikea tekninen nimi : MAALIN LIITTYVÄ MATERIAALI
 ADN-luokitus : 3
 Pakkausryhmä : III
 ADN-etiketti :

15. Kemikaaleja koskevat määräykset

EU-määräykset : Tuotteessa on seuraavat paikallisten määräysten mukaiset merkinnät:

Varoitusmerkki/merkit :

Riskilauseke :

Haitallinen
 R10- Syttyvä.
 R20- Terveydelle haitallista hengitettynä.
 R43- Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Turvallisuuslausekkeet :

S16- Eristettävä sytytyslähdeistä - Tupakointi kielletty.
 S23- Vältettävä höyryn/sumun hengittämistä.
 S24- Varottava kemikaalin joutumista iholle.
 S33- Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
 S37- Käytettävä sopivia suojakäsineitä.

Sisältää :

heksaani, 1,6-di-isosyanaatti-, homopolymeeri

Muut EU-määräykset

Muita varoituslausekkeita : Sisältää isosyanaatteja. Tutustu valmistajan antamiin ohjeisiin. Tämä informaatio on saatavissa käyttöturvallisuustiedotteesta.

16. Muut tiedot

CEPE-luokitus : 5
Kohdissa 2 ja 3 mainittujen R-lausekkeiden koko teksti - Suomi : R10- Syttyvä.
 R23- Myrkyllistä hengitettynä.
 R20- Terveydelle haitallista hengitettynä.
 R20/21- Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
 R20/22- Terveydelle haitallista hengitettynä ja nieltynä.
 R36/37/38- Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
 R42/43- Altistuminen hengitysteitse ja ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
 R43- Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen sisältämät tiedot täyttävät EU:n direktiivin 91/155/EEC ja siihen tehtyjen muutosten vaatimukset.

Julkaisupäivä : 14-03-2005.

Huomautus lukijalle

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot perustuvat tämänhetkiseen tietämyksemme sekä voimassaolevaan EU:n ja kansalliseen lainsäädäntöön. Tuotetta ei saa käyttää muuhun kuin osassa 1 määritettyyn tarkoitukseen ilman etukäteen saatuja kirjallisia käsittelyohjeita. Käyttäjä on aina vastuussa paikallisten määräysten ja lainsäädännön vaatimusten täyttämiseen tarvittavista toimenpiteistä. Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot on tarkoitettu tuotteen turvallisuusvaatimusten kuvaukseksi eikä niitä tule pitää tuotteen ominaisuuksien takuuna.